

بررسی رابطه بین نگرش به تکنولوژی آموزشی توسط معلمان با انگیزش یادگیری و خودکارآمدی دانش آموزان مقطع ششم ابتدایی شهر فرشبند

انسیه نوشادی^۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۵/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۵/۱۵

چکیده

مقدمه و هدف: بهبود زیرساخت‌های تکنولوژیکی و آموزش معلمان می‌تواند به افزایش تأثیرگذاری تکنولوژی آموزشی بر انگیزش و خودکارآمدی دانش‌آموزان کمک کند. هدف از انجام این تحقیق بررسی رابطه بین نگرش به تکنولوژی آموزشی توسط معلمان با انگیزش یادگیری و خودکارآمدی دانش‌آموزان مقطع ششم ابتدایی شهر فرشبند در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ بوده است.

روش‌شناسی پژوهش: پژوهش حاضر از نظر هدف، پژوهشی بنیادی و از منظر گردآوری داده‌ها، پژوهشی توصیفی از نوع همبستگی بوده است. جامعه آماری در این تحقیق تمام معلمان مقطع ششم ابتدایی و دانش‌آموزانشان در شهر فرشبند بود که طبق جدول مورگان تعداد نمونه آماری ۲۳۷ نفر محاسبه شد. اما به دلیل نوع روش آماری و محدودیت دسترسی به نمونه ۱۰۰ نفر در نظر گرفته شد. و با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شد. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه تکنولوژی آموزشی یا کووز (۲۰۰۵)، انگیزش یادگیری کاشیف و همکاران (۲۰۱۳) و خودکارآمدی عمومی شرر و همکاران (۱۹۸۲) بوده است.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد بین نگرش به تکنولوژی آموزشی توسط معلمان با انگیزش یادگیری دانش‌آموزان رابطه معنادار و مستقیمی با ضریب همبستگی ۰/۱۳۷ وجود دارد. بین نگرش به تکنولوژی آموزشی توسط معلمان با خودکارآمدی دانش‌آموزان رابطه معنادار و مستقیمی با ضریب همبستگی ۰/۱۵۶ وجود دارد. همچنین نتایج آزمون ضریب تعیین نشان داد تکنولوژی آموزشی به میزان ۲ درصد، انگیزش یادگیری دانش‌آموزان را تبیین و پیش‌بینی می‌کند.

نتیجه‌گیری: این تحقیق نشان می‌دهد که نگرش معلمان به تکنولوژی آموزشی می‌تواند تأثیر مثبتی بر انگیزش یادگیری و خودکارآمدی دانش‌آموزان داشته باشد، اگرچه این تأثیرات نسبتاً ضعیف هستند. برای بهبود نتایج و بهره‌گیری کامل از تکنولوژی آموزشی، توجه به عوامل دیگر و تلاش برای ایجاد یک محیط آموزشی حمایتی و جامع ضروری است.

کلید واژه‌ها: تکنولوژی آموزشی، انگیزش یادگیری، خودکارآمدی

^۱ فوق لیسانس آموزش ابتدایی، آموزگار مقطع ابتدایی، شهرستان فرشبند، N30Noshadi@gmail.com

مقدمه

اعتقاد امروز جهانیان در حوزه آموزش و پرورش بر این است که پی گرفتن سبک‌ها و روش‌های سنتی آموزشی از جمله سیستم مشق شب، نظام شاگرد-معلمی و استفاده از سبک‌های قدیمی برای آموزش در واقع خیانت به جامعه و آینده آن محسوب می‌شود و اگر دست اندرکاران و مدیران اجرایی نهادهای آموزشی نتوانند خود را با استانداردهای نوین وفق بدهند، باید از گردونه مدیریتی و اجرایی خارج شوند (گرایلی شیخ و قاسمعلی، ۱۳۹۴).

تکنولوژی آموزشی برای بسیاری مترادف با سخت افزار، ابزار و وسایل می‌باشد. تکنولوژی آموزشی یک روند نظام مند حل مساله با روش علمی است. تکنولوژی آموزشی، علم میان رشته‌ای است که بازتاب دامنه‌ی وسیعی از زمینه‌های علمی در آن مشخص است. در این میان روان‌شناسی بیشترین سهم را داراست. علاوه بر این مطالعات نشان داده استفاده از تکنولوژی‌های برتر آموزشی تاثیر مطلوبی بر روی خودکارآمدی افراد خواهد گذاشت. انسان برخوردار از خودکارآمدی در انجام کارها امیدوارتر و موفق‌تر است و خودکارآمدی این توانایی را به فرد می‌دهد تا بر رفتارهایش کنترل و نظارت داشته باشد. جهان امروز نیازمند انسانهایی است که مجهز به نیروی ظرافت و تیزبینی در خلق راه حل‌های جدید با استفاده از امکانات نوین و نیروی حاصل از اعتماد به خود که ناشی از پندارها و قضاوت‌های مثبت در مورد توانایی‌هایی است، می‌باشد. (پوسپیتارینی و حنیف، ۲۰۱۹) در طول تاریخ آموزش و پرورش، خصوصاً در قرن گذشته، صاحب نظران در پی یافتن و ارایه امکاناتی برای یادگیری بهتر و بادوام‌تر شاگردان بوده‌اند و در نهایت این کوشش‌ها منجر به شکل‌گیری حوزه جدیدی از دانش تعلیم و تربیت موسوم به «تکنولوژی آموزشی» شده است (ژنگ^۱، ۲۰۲۰).

همچنین شانک^۳ (۲۰۰۳) بیان می‌کند خودکارآمدی بر فرآیند یادگیری از جنبه‌هایی چون گزینش اهداف تصمیم‌گیری، میزان تلاش، کوشش، پشتکار و استمرار در تکالیف تأثیرگذار است. به دنبال آن، انواع اهداف، بر روی عقاید شایستگی در یادگیری و نهایتاً دستیابی به سطوح انگیزش بیشتر تأثیر می‌گذارد. انگیزش اساس یادگیری است و از مهم‌ترین عوامل تعیین‌کننده شکست و موفقیت دانشجویان محسوب می‌شود (زربخش، رستم‌نژاد، محمدی تپله‌نویی و سلیمانی سبینی، ۱۳۹۹). از سوی دیگر هدف هر آموزشی یادگیری است. انسان در طول تاریخ همواره با یادگیری سروکار داشته است به جرات می‌توان گفت یکی از صفات اصلی انسان، توانایی یادگیری اومی باشد. نظریات متعددی در مورد یادگیری کودکان وجود دارد اما در تمام نظریه‌ها توجه به تفاوت‌های فردی کودکان مورد

¹ Puspitarini & Hanif

² Zheng

³ shank

تاکید قرار گرفته است و باید به این نکته اشاره نمود که همه کودکان نمی‌توانند به یک روش یاد بگیرند. در برنامه درسی سنتی، یادگیرندگان به عنوان یک کل و مجموعه در معرض آموزش‌های یکسان قرار می‌گیرند و به تفاوت‌های فردی آنان کمتر توجه می‌شود و این خود انگیزه آنها را کاهش می‌دهد (منوچهری زاده و جزایری و رشیدی، ۱۳۹۸).

علاوه بر این پیش از این پژوهش‌های بسیاری در رابطه با تکنولوژی آموزشی و تاثیر آن بر یادگیری و انگیزش یادگیری و عملکرد دانش‌آموزان انجام شده که از آن جمله می‌توان به موردی همچون بررسی تاثیر تکنولوژی آموزشی بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان توسط ذاکری مقدم و چند تن از همکاران در تربیت حیدریه اشاره نمود که نتایج حاکی از تاثیر مستقیم تکنولوژی آموزشی بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان بود. امروزه گرچه در بسیاری از مدارس ما شرایط آموزشی بر اساس نظریه‌های جدید یادگیری مهیا نیست اما باید توجه نمود که افزایش سطح آگاهی دانش‌آموزان، شرایط جامعه و اصرار بر روش‌های قدیمی و سنتی تدریس کارا و مناسب نیست. چنانچه معلمان از تکنولوژی‌های نوین آموزشی در کار خود بهره‌گیرند به نتایج مطلوب و رضایت‌بخشی نخواهند رسید و این مساله باعث کاهش انگیزش یادگیری دانش‌آموزان خواهد شد (محمدی، ۱۴۰۱). با توجه به مسائل بیان شده، محقق در این پژوهش سعی بر پاسخ به این سوال دارد که بین نگرش به تکنولوژی آموزشی توسط معلمان با انگیزش یادگیری و خودکارآمدی دانش‌آموزان مقطع ششم ابتدایی شهر فراشبند در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ چه رابطه‌ای وجود دارد؟

فرضیه‌های پژوهش:

بین نگرش به تکنولوژی آموزشی توسط معلمان با انگیزش یادگیری دانش‌آموزان رابطه معنی داری وجود دارد.

بین نگرش به تکنولوژی آموزشی توسط معلمان با خودکارآمدی دانش‌آموزان رابطه معنی داری وجود دارد.

نگرش به تکنولوژی آموزشی توسط معلمان قادر به پیش‌بینی انگیزش یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد.

روش‌شناسی پژوهش

از آنجایی که در پژوهش حاضر، در بین معلمان و دانش‌آموزان شهر فراشبند انجام گرفت، بنابراین تحقیق حاضر از نظر هدف، پژوهشی بنیادی و مقطعی (سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲) بود و همچنین با توجه به اینکه به بررسی رابطه بین استفاده تکنولوژی آموزشی توسط معلمان با انگیزش

یادگیری و خودکارآمدی دانش آموزان پرداخته شد، بنابراین از منظر گردآوری داده‌ها، پژوهشی توصیفی از نوع همبستگی بود.

جامعه آماری در این تحقیق تمام معلمان مقطع ششم ابتدایی و دانش آموزان آنها در شهر فراشبند در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ به تعداد ۶۳۰ نفر (۳۲۰ دختر و ۳۱۰ پسر) بود که طبق جدول مورگان تعداد نمونه آماری برای توزیع پرسشنامه میان نمونه آماری ۲۳۷ نفر محاسبه شد. اما به دلیل نوع روش آماری و محدودیت دسترسی به نمونه ۱۰۰ نفر به عنوان نمونه آماری در نظر گرفته شد. روش نمونه‌گیری در این تحقیق، روش تصادفی خوشه‌ای بود. به این صورت که از بین مدارس موجود که جمعاً ۴۴ مدرسه است، ۲۵ مدرسه انتخاب و از هر مدرسه یک کلاس انتخاب شد و با توجه به وجود ۴ معلم برای هر کلاس تعداد ۱۰۰ معلم بعنوان نمونه انتخاب شد و از هر کلاس نیز ۴ دانش آموز بصورت تصادفی انتخاب شد. پرسشنامه میان معلمان و دانش آموزان توزیع شد. در این تحقیق از روش‌های زیر برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده شد.

الف) روش کتابخانه‌ای
ب) روش میدانی
ابزار پژوهش

ابزارهای زیر بعنوان ابزار اصلی برای اندازه‌گیری متغیرهای این تحقیق استفاده شد:

الف) پرسشنامه تکنولوژی آموزشی یاووز^۱ (۲۰۰۵)

این پرسشنامه توسط یاووز در سال ۲۰۰۵ طراحی شد که شامل ۵۰ گویه با اظهارات سازگار و ناسازگار درباره نگرش نسبت به تکنولوژی‌های روز و بهره‌گیری از آن در فرایند یاددهی - یادگیری است. ابعاد آن عبارتند از: کاربرد تکنولوژی در آموزش، تصورات کاربرد تکنولوژی در آموزش، عدم تأثیرگذاری تکنولوژی در آموزش، پیش‌بایسته‌ای کاربرد تکنولوژی در آموزش و اثربخشی تجهیزات تکنولوژی در آموزش.

آزمودنی‌ها پاسخ خود را به هر گویه در طیف پنجگانه لیکرت (۱= کاملاً مخالف، تا ۵= کاملاً موافق) رتبه‌بندی می‌کنند. بنابراین دامنه نمرات این مقیاس بین ۵۰ تا ۲۵۰ در تغییر خواهد بود. پرسشنامه در ایران توسط مشتاقی لارگانی و همکاران (۱۳۸۷) به میزان پایایی کل ۰.۸۰ اعتباریابی شده است. در پژوهش سعیدی، صالحی عمران، شعباز و فرامرزی (۱۳۹۵) نیز ضرایب پایایی بین ۰.۷۴ تا ۰.۸۲ محاسبه شد.

^۱ Yavuz

ب) پرسشنامه انگیزش یادگیری کاشیف و همکاران (۲۰۱۳)

پرسشنامه انگیزش یادگیری توسط کاشیف، ایاض، راضا و حمید^۱ (۲۰۱۳) طراحی و اعتباریابی شده است. این پرسشنامه برای اندازه‌گیری عوامل انگیزش یادگیری استفاده شده است. این پرسشنامه در مجموع مشتمل بر ۲۶ سوال می‌باشد و بر مبنای طیف لیکرت ۵ درجه‌ای از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم قرار دارد. پرسشنامه پنج بعد امکانات یادگیری، عملکرد معلم، پشتیبانی و مشارکت خانواده، نفوذ همتایان، شخصیت را می‌سنجد، این پرسشنامه توسط ملازهی و همکاران (۱۴۰۲) اعتباریابی شده است. سوالات ۱ تا ۷ بعد امکانات یادگیری، سوالات ۸ تا ۱۴ بعد عملکرد معلم، سوالات ۱۵ تا ۱۹ بعد مشارکت خانواده، سوالات ۲۰ تا ۲۶ بعد شخصیت را می‌سنجد. حد پایین نمرات ۲۶ و حد بالایی نمرات ۱۳۰ می‌باشد. کاشیف و همکاران (۲۰۱۳) برای پایایی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده کرد و پایایی پرسشنامه را ۰.۹۴ گزارش کرد.

ج) پرسشنامه خودکارآمدی عمومی شرر^۲ و همکاران (۱۹۸۲)

برای سنجش خودکارآمدی از مقیاس فرم کوتاه خودکارآمدی شرر (۱۹۸۲) استفاده شد. این مقیاس دارای ۱۷ سوال و ۵ پاسخ با امتیازات ۱ تا ۵ به ترتیب برای کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم و سه مولفه رفتاری شامل میل به آغازگری رفتار، میل به گسترش تلاش برای کامل کردن تکلیف و متفاوت در رویارویی با موانع می‌باشد. نمره‌گذاری سوال ۲، ۴، ۵، ۷، ۱۱، ۱۲، ۱۴، ۱۶ به صورت معکوس می‌باشد. دامنه نمرات بین ۱۷ تا ۸۵ می‌باشد. نمرات بیشتر، بیانگر خودکارآمدی قوی‌تر و نمرات کمتر، بیانگر خودکارآمدی ضعیف‌تر است. اعتبار این مقیاس توسط دلاور و نجفی (۱۳۹۲) مناسب گزارش شد.

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

پس از تکمیل پرسشنامه و جمع‌آوری آنها، اطلاعات به دست آمده وارد نرم افزار آماری SPSS شد. سپس به کمک آزمون‌های آماری به بررسی رابطه میان متغیرها پرداختیم و بر اساس نتایج آزمون‌های آماری، فرضیه‌ها رد یا تایید شد. جهت تحلیل رابطه بین متغیرها در فرضیه‌های اول و دوم از آزمون پیرسون و جهت تحلیل میزان پیش‌بینی متغیر وابسته توسط متغیر مستقل، در فرضیه سوم از آزمون‌های ضریب تعیین و ضریب رگرسیون استفاده شد.

^۱Kashif, Ayyaz, Raza, & Hamid

^۲Sherer

یافته‌ها

جدول ۱ توزیع نرمالیتی داده‌ها

کشیدگی	چولگی	
۰/۴۷۲	-۰/۶۲۰	انگیزش یادگیری
-۱/۰۵۰	۰/۱۴۲	خودکارآمدی
-۰/۲۰۸	۰/۲۴۷	تکنولوژی آموزشی

نتایج ارزیابی نرمالیتی داده‌ها توسط آزمون‌های چولگی و کشیدگی نشان داد همه متغیرها از توزیع نرمال برخوردارند. بنابراین در تحلیل فرضیه‌ها از آزمون‌های پارامتریک استفاده شد. بررسی فرضیه‌های پژوهش

فرضیه اول: بین نگرش به تکنولوژی آموزشی توسط معلمان با انگیزش یادگیری دانش‌آموزان

رابطه وجود دارد.

جدول ۲ ضریب همبستگی بین تکنولوژی آموزشی و انگیزش یادگیری

انگیزش یادگیری	تکنولوژی آموزشی	ضریب همبستگی	تکنولوژی آموزشی
۰/۱۳۷	۱	پیرسون	تکنولوژی آموزشی
$P < ۰/۰۱$		سطح معنادار	
۱۰۰	۱۰۰	تعداد مشاهدات	

یافته‌های تحلیل ضریب همبستگی نشان داد فرضیه تایید شده و بین نگرش به تکنولوژی آموزشی توسط معلمان با انگیزش یادگیری دانش‌آموزان مقطع ششم ابتدایی شهر فراهیند در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ رابطه معنادار و مستقیمی با ضریب همبستگی ۰/۱۳۷ وجود دارد. یعنی هر چقدر نگرش به تکنولوژی در معلمان بیشتر باشد میزان انگیزش یادگیری در دانش‌آموزان هم بیشتر می‌شود

فرضیه دوم: بین نگرش به تکنولوژی آموزشی توسط معلمان با خودکارآمدی دانش‌آموزان

رابطه وجود دارد.

جدول ۳ ضریب همبستگی بین تکنولوژی آموزشی و خودکارآمدی

تکنولوژی آموزشی	ضریب همبستگی	تکنولوژی آموزشی	خودکارآمدی
۰/۱۵۶	۱	۱	۰/۱۵۶
پیرسون			
سطح معنادار		P < ۰/۰۱	
تعداد مشاهدات		۱۰۰	

یافته‌های تحلیل ضریب همبستگی نشان داد فرضیه تایید شده و بین نگرش به تکنولوژی آموزشی توسط معلمان با خودکارآمدی دانش آموزان مقطع ششم ابتدایی شهر فراهبند در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ رابطه معنادار و مستقیمی با ضریب همبستگی ۰/۱۵۶ وجود دارد. فرضیه سوم: نگرش به تکنولوژی آموزشی توسط معلمان قادر به پیش بینی انگیزش یادگیری دانش آموزان می باشد.

جدول ۴ ضریب تعیین تکنولوژی آموزشی و انگیزش یادگیری

R	ضریب تعیین R ²	دوربین واتسون
۰/۱۳۷	۰/۰۱۸	۰/۰۱۷

یافته‌های ضریب تعیین نشان داد تکنولوژی آموزشی به میزان ۲ درصد، انگیزش یادگیری دانش آموزان را تبیین و پیش بینی می کند.

جدول ۵ ضریب رگرسیون تکنولوژی آموزشی و انگیزش یادگیری

مدل	ضرایب غیر استاندارد	ضرایب استاندارد	t	سطح معنادار
	B	بتا		
1	انگیزش یادگیری	خطای استاندارد	۱۰/۵۶۵	P < ۰/۰۱
	تکنولوژی آموزشی		۰/۰۱۸	P < ۰/۰۱

تحلیل رگرسیون نشان داد فرضیه تایید شده تکنولوژی آموزشی تاثیر معنادار و مستقیمی بر انگیزش یادگیری دانش آموزان با ضریب بتای ۰/۱۳۷ دارد. به این معنی که با افزایش نگرش به

تکنولوژی آموزشی، انگیزش یادگیری دانش آموزان مقطع ششم ابتدایی شهر فرشبند نیز افزایش می‌یابد.

بحث و نتیجه‌گیری

فرضیه‌های اول و سوم: یافته‌ها تحلیل ضریب همبستگی نشان داد فرضیه تایید شده و بین نگرش به تکنولوژی آموزشی توسط معلمان با انگیزش یادگیری دانش آموزان مقطع ششم ابتدایی شهر فرشبند در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ رابطه معنادار و مستقیمی با ضریب همبستگی $0/137$ وجود دارد. یافته‌های ضریب تعیین نشان داد تکنولوژی آموزشی به میزان $0/18$ درصد، انگیزش یادگیری دانش آموزان را تبیین و پیش‌بینی می‌کند. تحلیل رگرسیون نشان داد با افزایش نگرش به تکنولوژی آموزشی، انگیزش یادگیری دانش‌آموزان مقطع ششم ابتدایی شهر فرشبند نیز با ضریب بتای $0/137$ به صورت مستقیم و مثبت، افزایش می‌یابد. نتایج به دست آمده با مشاهدات و یافته‌های احمدی (۱۴۰۱)، رئیسی (۱۴۰۰)، فنائی (۱۴۰۰)، خسروی (۱۴۰۰)، ابوالحسن زاده (۱۴۰۰)، کویتلاواکول^۱ و همکاران (۲۰۲۲)، کرمبیه و همکاران^۲ (۲۰۲۱) و پوسپیتارینی و حنیف^۳ (۲۰۱۹) همسو می‌باشد. مطالعه‌ای که با این یافته‌ها مغایرت داشته باشد، مشاهده نشد.

با توجه به نتایج فرضیه‌های اول و سوم چنین استنباط می‌شود که تکنولوژی یعنی استفاده از آخرین ابزارهایی برای آموزش بهتر، انتقال سریع اطلاعات و ارتباط بین دانش‌آموزان است. حالا این می‌تواند هر چیزی را شامل شود؛ تبلت، لپ‌تاپ، بازی کامپیوتری، ویدئو پروژکتور، گوشی موبایل، دوربین‌هایی با واقعیت مجازی و غیره. در هر مدرسه‌ای بسته به موقعیت و شرایط اقتصادی و فرهنگی آنجا، نوع فناوری به کار رفته متفاوت خواهد بود. تکنولوژی آموزشی، انواع محتوا و آموزش را شامل می‌شود (کرمبیه و همکاران، ۲۰۲۱). امروزه به راحتی با استفاده از انواع فناوری‌های تولید محتوا مانند ویدئو، صوت و غیره می‌توان تمامی مطالب را به صورت عملی هم به دانش‌آموزان نشان داد. از سوی دیگر، خانواده‌ها نگران همه‌گیر شدن استفاده از شبکه‌های اجتماعی هستند. هرچقدر هم که شما از خطرات این شبکه‌ها برای آن‌ها صحبت کنید تا آن‌ها در دل خود این شبکه‌ها قرار نگیرند، از خطرات آن مطلع نخواهند شد (فنائی، ۱۴۰۰). بهترین روش برای این کار، خود مدارس است. در مدارس معلم یا مدیر پرورشی کاملاً آن‌ها را کنترل می‌کند. به آن‌ها نه تنها چگونگی صحیح استفاده از تکنولوژی را یاد می‌دهد، بلکه گام به گام از اول تا آخر پیش خواهد رفت. در واقع، فقط صحبت نیست، خود معلم هم عمل می‌کند. این عمل کردن بیشتر در ذهن دانش‌آموز باقی می‌ماند. به این صورت خطرات ناشی

¹ Kowitlawakul

² Karumbaiah

³ Puspitarini

از استفاده نادرست انواع تکنولوژی می‌تواند تا حد بسیار زیادی کم شود (فنائی، ۱۴۰۰). با استفاده از تکنولوژی آموزشی، امکان یادگیری خیلی راحت و سریع وجود دارد. در مدارس ایران خیلی به مسئله آموزش تکنولوژی توجه آن‌چنانی نمی‌شود. بیشتر مدارس هوشمند به راهی برای دریافت شهریه بیشتر از خانواده‌ها تبدیل شده است؛ اما به هر حال دانش‌آموزان خیلی از موارد را می‌توانند در مدارس یاد بگیرند. چگونگی استفاده از کامپیوتر؛ شناخت مفاهیم تکنولوژی و هر چیز مرتبط با آن را یاد بگیرند. با اینکه شاید خیلی مدارس با سرعت تکنولوژی پیش نروند؛ اما بیشتر مطالب یاد داده شده، در خانه اصلاً مورد بحث قرار نمی‌گیرد (کویتلاواکول و همکاران، ۲۰۲۲). دانش‌آموزان حداقل در مدارس یاد می‌گیرند که چگونه از تکنولوژی‌ها به ویژه اینترنت برای پیدا کردن منابع لازم خود استفاده کنند. همچنین در مدارس ایران (به جز موارد خاص) بردن گوشی و تبلت و غیره ممنوع است. برای همین شاید صحبت کردن در خصوص تکنولوژی کمی خنده‌دار به نظر برسد؛ اما در مدارس هوشمند که دانش‌آموز کار با اینترنت و استفاده از ابزار را یاد می‌گیرد، به راحتی می‌تواند آن‌ها را در خانه هم استفاده کند. از طرفی در مدارس بارها پیش آمده است که دانش‌آموزان خیلی متوجه صحبت معلم خود نمی‌شوند و به خوبی یاد نمی‌گیرند (خسروی، ۱۴۰۰). همچنین ممکن است که به موضوعی علاقه‌مند شده و به دنبال دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص آن باشند. در اینجا به راحتی می‌توانند با استفاده از اینترنت و سایت خوب گوگل، تمامی اطلاعات خود را پیدا کنند. در واقع، هیچ سؤالی برای آن‌ها بی‌پاسخ نخواهد ماند. افزون بر این‌ها با استفاده از تکنولوژی آموزشی دانش‌آموزان خیلی راحت می‌توانند منابع آموزشی که از قبل دانلود کرده‌اند، به راحتی با همدیگر به اشتراک بگذارند و برای یادگیری بیشتر هیجان و انگیزه داشته باشند (کرمبیه و همکاران، ۲۰۲۱). همچنین می‌توانند از معلم خود منابع و اطلاعات دیگری را دریافت کنند. به این صورت هم ارتباط بین آن‌ها و همچنین با معلم بیشتر و بهتر می‌شود. مزیت این ارتباط، شروع آن از روز اول مهر است. بیشتر دانش‌آموزان تا یک ماه همدیگر را محک می‌زنند؛ اما با تکنولوژی دیگر خیلی راحت و سریع ارتباط مثبت بین آن‌ها شکل می‌گیرد. افزون بر این‌ها خانواده‌ها به راحتی می‌توانند با معلمان یا مشاور مدرسه با استفاده از ابزارهای ارتباطی مانند تلگرام، واتس‌آپ در ارتباط باشند. به این صورت دیگر لازم نیست که اولیا برای صحبت چند دقیقه‌ای با مدیر، کلی مسافت را بپیمایند و زمان زیادی را هدر بدهند. حتی می‌توانند از طریق خود سایت، شکایت یا انتقاد خود را به صورت مستقیم به مدیر مدرسه برسانند (کویتلاواکول و همکاران، ۲۰۲۲). علاوه بر این‌ها مهم‌ترین نگرانی خانواده در هنگام غایب شدن فرزندشان، عقب ماندن آن‌ها از درس است. اگر دانش‌آموز نتواند خود را برساند تا آخر سال تحصیلی همیشه در محث درس داده شده، به اصطلاح لنگ خواهد زد؛ اما

با استفاده از تکنولوژی، دیگر لازم نیست که نگران این مسئله بود. مدارس به سمت برگزاری کلاس آنلاین برای دانش‌آموزان غایب خود می‌روند. به این صورت آن‌ها حداقل از یادگیری مباحث اصلی عقب نخواهند ماند و انگیزش یادگیری آنان ارتقا می‌یابد. همچنین با استفاده از تکنولوژی و اینترنت، دانش‌آموزان می‌توانند بیشتر در مباحث کلاس شرکت کنند (پوسپیتارینی و حنیف، ۲۰۱۹). معلم علاوه بر اینکه می‌تواند به صورت مستقیم و خصوصی با هر دانش‌آموزی ارتباط برقرار کند، آن‌ها را تشویق به برقراری ارتباط و شرکت در جمع برای صحبت کند؛ برای مثال، سؤالی بپرسد و از دانش‌آموزان بخواهد که سریع جواب آن را در اینترنت پیدا کنند. یا حالا کمی ساده‌تر کنیم. با استفاده از پاورپوینت‌های نمایش داده روی اسلاید، از دانش‌آموزان سؤال بپرسد و تک‌تک آن‌ها را برای موضوعات مختلف به چالش علمی بکشد. هر طور فکر کنید، درگیری آن‌ها در کلاس برای بحث علمی بیشتر خواهد شد. این امر انگیزش یادگیری آنان را افزایش می‌دهد (پوسپیتارینی و حنیف، ۲۰۱۹). از سوی دیگر با تکنولوژی‌هایی که در مدارس به دانش‌آموزان یاد داده می‌شود، دسترسی آن‌ها به منابع مختلف زیاد خواهد شد. تحقیق کردن در مدرسه برای نسل قدیم همیشه یک معضل بوده است. معلم‌ها بدون در نظر گرفتن شرایط دانش‌آموزان، موضوعی را معین می‌کردند و در یک هفته از آن‌ها جواب می‌خواستند؛ اما امروزه به لطف اینترنت، دیگر هیچ‌گونه محدودیتی وجود نخواهد داشت. بنابراین یادگیری دانش‌آموزان آسان‌تر می‌گردد (خسروی، ۱۴۰۰).

فرضیه دوم: یافته‌های تحلیل ضریب همبستگی نشان داد فرضیه تایید شده و بین نگرش به تکنولوژی آموزشی توسط معلمان با خودکارآمدی دانش‌آموزان مقطع ششم ابتدایی شهر فراهیندر سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ رابطه معنادار و مستقیمی با ضریب همبستگی ۰/۱۵۶ وجود دارد. یافته‌های ضریب تعیین نشان داد تکنولوژی آموزشی به میزان ۰/۱۸ درصد، انگیزش یادگیری دانش‌آموزان را تبیین و پیش‌بینی می‌کند. تحلیل رگرسیون نشان داد با افزایش استفاده از تکنولوژی آموزشی، خودکارآمدی دانش‌آموزان مقطع ششم ابتدایی شهر فراهیندر نیز با ضریب بتای ۰/۱۵۶ به صورت مستقیم و مثبتی افزایش می‌یابد. این یافته‌ها با مطالعات گل بابائی و مهدویان (۱۴۰۰)، عاشوری و همکاران (۱۳۹۹)، نکوئیان و همکاران (۱۳۹۹)، گرایلی و طالبی (۱۳۹۴) و شن (۲۰۱۳) همسو می‌باشد. مطالعه‌ای که با این یافته‌ها مغایرت داشته باشد، مشاهده نشد.

با توجه به نتایج فرضیه‌های دوم چنین استنباط می‌شود که اگر نرم افزار مدرسه به درستی طراحی و استفاده شود، این تکنولوژی می‌تواند دانش‌آموز را برای شغلش در آینده آماده و آگاهی دهد. ابزارهای تکنولوژیکی کمک شایانی می‌کنند که دیگر محدودیتی در انواع روش‌های آموزش وجود

¹ Shen

نداشته باشد دانش آموزان می‌توانند با استفاده از تکنولوژی آموزشی، خود به طرق متفاوت و به صورت کاملاً کارآمد به تحصیل دانش بپردازند (شن، ۲۰۱۳). موبایل و تبلت که امروزه در دسترس همه دانش آموزان می‌باشد. این ابزارها باعث می‌شود دانش آموزان در کلاس درگیرانه‌تر با معلم در ارتباط باشند و مشارکت در فرایند یادگیری در کلاس از طریق نرم افزار مدرسه این موبایل و تبلت ها تقویت می‌گردد (گل بابائی و مهدویان، ۱۴۰۰). بهره‌گیری از تکنولوژی آموزشی در مدارس مانند واقعیت مجازی و واقعیت افزوده در کلاس های سنتی زمینه سازی افزایش کارایی کلاس های درس سنتی می‌شود. این افزایش کارایی ناشی از درک بهتر دانش آموزان از موضوعات آموزشی از طریق نرم افزار مدرسه این ابزارهای نوین کمک آموزشی است (عاشوری و همکاران، ۱۳۹۹). در صورتی که ابزارهای تکنولوژیکی مانند موبایل و تبلت، جهت آموزش، به درستی در مدرسه استفاده شوند باعث می‌شود دانش آموزن بروزتر و در جریان اطلاعات علمی به روز دنیا باشند. امروزه با تکنولوژی های نوین معلمین نه تنها باید معلم بلکه باید یک همراه، مشاور و مربی خوب برای دانش آموز باشند. این مهم فقط از طریق ابزار تکنولوژیکی در دسترس می‌باشد. ابزارهای تکنولوژیکی به دانش آموزان کمک می‌کند مسئولیت پذیرتر و افرادی تصمیم گیر باشند (گرایلی و طالبی، ۱۴۰۰). تکنولوژی آموزشی در مدارس باعث ایجاد جذابیت در فرایند آموزش می‌شود. دانش آموزان با بهره گیری از انواع محتوای آموزشی چند رسانه‌ای و همچنین استفاده از بسترهای جدید ارتباطی علاقه مندی بیشتری به آموزش نشان می‌دهند. محتوای آموزشی بروز و نرم افزار مدرسه کارآمد در فرایند استفاده از تکنولوژی آموزشی، می‌تواند این بروز بودن را تسریع بخشد. رویه های ایستای آموزش سنتی منسوخ شده است و دیگر در دنیای جدید آموزش کارایی ندارند (گرایلی و طالبی، ۱۴۰۰). استفاده از تکنولوژی آموزشی به معلمان این اجازه را می‌دهد تا به دانش آموزان خود نزدیک تر شوند و بهتر بر فرایند آموزش آنان نظارت کنند. یک مدرسه و کلاس هوشمند با استفاده از تکنولوژی آموزشی کارآمد به دانش آموزان کمک می‌کند بهتر و بیشتر با سایر همکلاسی های خود در ارتباط و روحیه همکاری در تحصیل در آنان تقویت شود (گل بابائی و مهدویان، ۱۴۰۰).

با توجه به نتایج به دست آمده از فرضیه اول و سوم، توصیه می‌شود در مدارس بستر استفاده از تکنولوژی آموزشی فراهم شده، به صورت هدفمند برای استفاده از آن، برنامه ریزی درسی و تحصیلی گردد. در منزل و در مدرسه دلایل مقاومت طولانی دانش آموزان در مواجهه با تکالیف با سطح دشواری متوسط را ریشه یابی و رفع نمایند. البته پژوهش حاضر محدود به معلمان مقطع ششم ابتدایی بود و نتایج آن قابل تعمیم به دیگر مدرسان در مقاطع تحصیلی متفاوت نمی‌باشد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در مطالعه حاضر تمامی اصول اخلاق پژوهش از قبیل محرمانه ماندن اطلاعات، عدم هرگونه خطر جانی و مالی برای شرکت کنندگان و رضایت آگاهانه توسط پژوهشگران رعایت شد.

حامی مالی

این مقاله هیچ کمک مالی از سازمان‌های تأمین مالی دریافت نکرده و تمامی مراحل پژوهش با هزینه شخصی صورت گرفته است.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسند، مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

تقدیر و تشکر

بدین وسیله پژوهشگر از تمامی مشارکت کنندگان در پژوهش کمال تشکر و قدردانی به عمل می‌آید.

منابع فارسی

- ابوالحسن زاده، فائزه. (۱۴۰۰). تاثیر آموزش مجازی و تکنولوژی آموزشی بر یادگیری دانش آموزان. چهارمین همایش بین المللی روانشناسی، علوم تربیتی و مطالعات اجتماعی.
- احمدی، زهرا؛ مختاری، سارا؛ دهانی، حلیمه. (۱۴۰۱). نقش تکنولوژی آموزشی در روند یادگیری دانش آموزان متوسطه اول شهر تهران، دومین کنفرانس علوم اجتماعی، روانشناسی، علوم تربیتی و علوم انسانی.
- خسروی، پژمان و گل محمدی، وحید. (۱۴۰۰). روش‌های بهبود آموزش و افزایش بازدهی یادگیری به کمک تکنولوژی‌های آموزشی، چهارمین همایش بین المللی روانشناسی، علوم تربیتی و مطالعات اجتماعی.
- دلاور، علی و نجفی، محمود. (۱۳۹۲). خصوصیات روان‌سنجی مقیاس خودکارآمدی عمومی در کارکنان دانشگاه. فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی، ۳(۱۲)، ۸۷-۱۰۴.
- رئیسی، محمدیاسین. (۱۴۰۰). تاثیر تکنولوژی آموزشی بر یادگیری دانش آموزان. چهارمین همایش بین المللی روانشناسی، علوم تربیتی و مطالعات اجتماعی، همدان.

- زربخش، محمدرضا؛ رستم نژاد، مریم؛ محمدی تیله نویی، سمیه و سلیمانی، شهربانو. (۱۳۹۹). رابطه‌ جو عاطفی اجتماعی مدرسه و انگیزش تحصیلی با خودکارآمدی تحصیلی. *دوماهنامه علمی- پژوهشی راهبردهای آموزش در علوم پزشکی*. ۱۳ (۵): ۵۰۵-۵۱۲.
- عاشوری، مجتبی؛ بدری، رحیم؛ واحدی، شهرام؛ محبی، مینا. (۱۳۹۹). اثربخشی برنامه یادگیری اجتماعی هیجانی بر انگیزش و خودکارآمدی تحصیلی. *روانشناسی تحولی: روان‌شناسان ایرانی*، دوره شانزدهم، شماره ۶۴، صص ۴۳۷-۴۴۷.
- فنائی، علی اصغر. (۱۴۰۰). بررسی میزان اثر گذاری تکنولوژی های آموزشی در بهبود فرآیند آموزش و یادگیری، چهارمین همایش بین المللی روانشناسی، علوم تربیتی و مطالعات اجتماعی.
- گرایلی شیخ، رقیه و طالبی، قاسمعلی. (۱۳۹۴). کاوشی بر نقش تکنولوژی آموزشی در ارتقای خودکارآمدی تحصیلی دانش آموزان دختر مدرسه هوشمند. *کنفرانس بین المللی پژوهش در علوم و تکنولوژی*، دوره ۱.
- گل بابائی، مریم و مهدویان مهر، محمدحسین. (۱۴۰۰). تاثیر آموزش راهبرد یادگیری خودگردان بر خودکارآمدی و انگیزش تحصیلی دانش آموزان، ششمین کنفرانس ملی علوم انسانی و آموزش و پرورش با محوریت توسعه پایدار.
- محمدی احمدآبادی، ناصر و محمدی خواه نجف آبادی، فاطمه. (۱۴۰۰). نقش آموزش مجازی بر ارتقا معلمان در استفاده از تکنولوژی آموزشی در دوران کرونا، چهارمین همایش بین المللی روانشناسی، علوم تربیتی و مطالعات اجتماعی.
- ملازهی، مصطفی، میرعبدی، حسنعلی و خواجه خسروی، محمدرضا. (۱۴۰۲). بررسی تاثیر استفاده از تکنولوژی آموزشی بر بهبود انگیزش یادگیری سوادآموزان استان سیستان و بلوچستان. *فصلنامه روانشناسی و علوم رفتاری ایران*، (۳۴)، ۱۰۸-۱۲۱.

منوچهری زاده، الهام؛ جزایری، فاطمه؛ کلانتر رشیدی، فرزانه. (۱۳۹۸). نگرش سنجی تکنولوژی آموزشی و بررسی تاثیر آن بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر پایه ششم شهرستان گتوند (خوزستان) در درس علوم تجربی در سال تحصیلی.

نکوئیان، طاهره، نظرزاده، مسعود و میرزایی، مهدی. (۱۳۹۹). اثر بخشی آموزش متقابل و چرخه تفکر بر خودکارآمدی تحصیلی و انگیزش تحصیلی دانش آموزان. پژوهش‌های آموزش و یادگیری، ۱۷(۲)، ۸۷-۹۹.

منابع انگلیسی

- Karumbaiah, Sh., Ocumpaugh, J & Baker,R. (202۱). Context Matters: Differing Implications of Motivation and Help-Seeking in Educational Technology .Published: 19 August 2021.
- Kashif, M., ur Rehman, A., Mustafa, Z., & Basharat, S. (2014). Pakistani higher degree students' views of feedback on assessment: Qualitative study. *The International Journal of Management Education*, 12(2), 104-114.
- Kowitlawakul, Y., Tan, J. J. M., Suebnukarn, S., Nguyen, H. D., Poo, D. C. C., Chai, J., ... & Devi, K. (2022). Utilizing educational technology in enhancing undergraduate nursing students' engagement and motivation: A scoping review. *Journal of Professional Nursing*, 42, 262-275.
- Puspitarini, Y. D., & Hanif, M. (2019). Using Learning Media to Increase Learning Motivation in Elementary School. *Anatolian Journal of Education*, 4(2), 53-60.
- Shen, D., Cho, M. H., Tsai, C. L., & Marra, R. (2013). Unpacking online learning experiences: Online learning self-efficacy and learning satisfaction. *The Internet and Higher Education*, 19, 10-17.
- Yavuz, S. (2005). Developing a technology attitude scale for pre-service chemistry teachers. *Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 4(1), 17-25.

Zheng, L., Bhagat, K. K., Zhen, Y., & Zhang, X. (2020). The effectiveness of the flipped classroom on students' learning achievement and learning motivation. *Journal of Educational Technology & Society*, 23(1), 1-15.

Investigating the Relationship Between Teachers' Attitudes Towards Educational Technology, Learning Motivation and Self-Efficacy of Sixth Grade Elementary Students in Farashband City

Ensiyeh Novshadi¹

Abstract

Introduction and purpose: improving technological infrastructure and teacher training can help increase the impact of educational technology on students' motivation and self-efficacy. The purpose of this research was to investigate the relationship between teachers' attitudes towards educational technology, learning motivation and self-efficacy of sixth grade elementary students in Farashband city in the academic year 1402-1401.

Research Methodology: The current research was a fundamental research in terms of its purpose, and a correlational descriptive research in terms of data collection. The statistical population in this research was all the sixth grade elementary teachers and their students in Farashband city, and according to Morgan's table, the number of statistical samples was calculated to be 237 people. However, due to the type of statistical method and limited access to the sample, 100 people were considered. And it was selected using cluster random sampling method. The data collection tool was Yaqovs Educational Technology Questionnaire (2005), Kashif et al.'s motivation to learn (2013) and Sherer et al.'s (1982) general self-efficacy.

Findings: The findings showed that there is a significant and direct relationship between teachers' attitude towards educational technology and students' learning motivation with a correlation coefficient of 0.137. There is a significant and direct relationship between teachers' attitude towards educational technology and students' self-efficacy with a correlation coefficient of 0.156. Also, the results of the coefficient of determination test showed that educational technology explains and predicts students' learning motivation by 2%.

Conclusion: This research shows that teachers' attitude towards educational technology can have a positive effect on students' learning motivation and self-efficacy, although these effects are relatively weak. To improve the results and take full advantage of educational technology, it is necessary to pay attention to other factors and try to create a supportive and comprehensive educational environment.

Keywords: Educational technology, learning motivation, self-efficacy

---

¹ M.A in Elementary Education, Elementary Teacher, Farashband city. N30Noshadi@gmail.com